31989L0655

1989.12.30. AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA L 393/13

A TANÁCS IRÁNYELVE
(1989. november 30.)
a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében)

(89/655/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 118a. cikkére,

tekintettel a Bizottságnak a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően benyújtott javaslatára [1],

az Európai Parlamenttel együttműködve [2],

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére [3],

mivel a Szerződés 118a. cikke előírja, hogy a Tanács irányelvek útján minimumkövetelményeket fogadjon el azért, hogy különösen a munkakörnyezet tekintetében javításokat ösztönözzön a munkavállalók egészségének és biztonságának magasabb szintű biztosítása érdekében;

mivel az említett cikk értelmében ezekben az irányelvekben kerülni kell az olyan közigazgatási, pénzügyi és jogi korlátozások előírását, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését;

mivel a Bizottság a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi programjáról szóló közleményében [4] előírja egy, a munka során alkalmazott munkaeszközök használatáról szóló irányelv elfogadását;

mivel a munkahelyi biztonságról, higiéniáról és egészségvédelemről szóló 1987. december 21-i állásfoglalásában [5] a Tanács tudomásul vette a Bizottságnak azt a szándékát, hogy a közeljövőben minimumkövetelményeket nyújt be a Tanácsnak a munkahelyi egészségvédelem és biztonság szervezéséről;

mivel a munkavállalók egészsége védelmének és biztonságának biztosításához elengedhetetlen azoknak a minimumkövetelményeknek a betartása, amelyek célja a munkaeszközök használata során az egészségvédelem és a biztonság magasabb szintjének biztosítása;

mivel ez az irányelv egyedi irányelv a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmének és biztonságának javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelv [6] 16. cikkének (1) bekezdése értelmében; mivel ezért az említett irányelv rendelkezései teljes mértékben alkalmazandók a munkavállalók által a munka során alkalmazott munkaeszközök használatának területére az ezen irányelvben foglalt szigorúbb, illetve különös rendelkezések sérelme nélkül;

mivel ez az irányelv a belső piac szociális dimenziója megvalósításának gyakorlati szempontját testesíti meg;

mivel a 83/189/EGK irányelv [7] értelmében a tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot a gépekre, berendezésekre és felszerelésekre vonatkozó műszaki előírás-tervezetekről;

mivel a legutóbb az 1985-ös csatlakozási okmánnyal módosított 74/325/EGK határozat [8] értelmében a Bizottság konzultál a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal az e területre vonatkozó javaslatok kidolgozásáról,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

(1) Ez az irányelv, amely a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében a második egyedi irányelv, megállapítja a munkavállalók által a munka során használt munkaeszközökre vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági minimumkövetelményeket a 2. cikkben meghatározottak szerint.

(2) A 89/391/EGK irányelv rendelkezései teljes mértékben alkalmazandók az (1) bekezdésben említett terület egészére az ezen irányelvben foglalt szigorúbb, illetve különös rendelkezések sérelme nélkül.

---

(1) HL C 114., 1988.4.30., 3. o., HL C 106., 1989.4.26., 13. o. és HL C 287., 1989.11.15., 12. o.
(2) HL C 326., 1988.12.19., 132. o. és HL C 256., 1989.10.9., 65. o.
(3) HL C 318., 1988.12.12., 26. o.
(4) HL C 28., 1988.2.3., 3. o.
(5) HL C 28., 1988.2.3., 1. o.
(6) HL L 183., 1989.6.29., 1. o.
(7) HL L 109., 1983.4.26., 8. o.
(8) HL L 185., 1974.7.9., 15. o.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) „munkaeszköz”: a munka során használt bármely gép, készülék, szerszám vagy felszerelés;

b) „munkaeszköz használata”: bármely munkaeszközt érintő tevékenység, úgymint elindítás és leállítás, használat, szállítás, javítás, átalakítás, karbantartás és szervizelés, beleértve különösen a tisztítást;

c) „veszélyes tér”: a munkaeszközön belüli, illetve körülötte levő bármely tér, ahol a munkavállaló egészségét vagy biztonságát veszély fenyegeti;

d) „veszélynek kitett munkavállaló”: részben vagy teljesen a veszélyes térben tartózkodó munkavállaló;

e) „kezelő”: az a munkavállaló vagy azok a munkavállalók, akiknek feladata a munkaeszköz használata.

II. SZAKASZ

A MUNKÁLTATÓ KÖTELEZETTSÉGEI

3. cikk

Általános kötelezettségek

(1) A munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói rendelkezésére bocsátott munkaeszközök megfelelőek legyenek az elvégzendő munkához, vagy megfelelően alkalmassá tegyék azokat e célra, és a munkavállalók az eszközöket biztonságuk és egészségük károsodása nélkül használhassák.

A munkáltató az általa használatra javasolt munkaeszközök kiválasztásánál figyelembe veszi a sajátos munkakörülményeket és jellemzőket, valamint azokat a kockázatokat, amelyek a vállalkozásban, illetve a telephelyen, különösen a munkahelyen a munkavállalók egészségével és biztonságával kapcsolatban merülnek fel, illetve minden olyan további kockázatot, amelyet a kérdéses munkaeszköz használata jelent.

(2) Ahol nem lehetséges teljes mértékben biztosítani azt, hogy a munkavállalók a munkaeszközöket egészségük és biztonságuk veszélyeztetése nélkül használhassák, a munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz a kockázatok minimálisra csökkentése érdekében.

4. cikk

A munkaeszközökre vonatkozó szabályok

(1) A 3. cikk sérelme nélkül a munkáltatónak be kell szereznie, illetve használnia kell:

a) azt a munkaeszközt, amely – amennyiben először 1992. december 31. után biztosítják a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói számára – megfelel:

i. az erre vonatkozó, alkalmazandó közösségi irányelvek rendelkezéseinek;

ii. a mellékletben megállapított minimumkövetelményeknek olyan mértékben, amennyiben más közösségi irányelv nem, vagy csak részben alkalmazandó;

b) azt a munkaeszközt, amely – amennyiben 1992. december 31-ig már biztosították a vállalkozás, illetve telephely munkavállalói számára – legkésőbb az említett időpont után négy éven belül megfelel a mellékletben megállapított minimumkövetelményeknek.

(2) A munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a munkaeszközt annak teljes élettartama alatt a megfelelő karbantartás eszközeivel olyan szinten tartsa, hogy a berendezés megfeleljen, az adott esettől függően, az (1) bekezdés a) vagy b) pontja rendelkezéseinek.

5. cikk

Különös veszélyt jelentő munkaeszközök

Amennyiben a munkaeszköz használata valószínűleg különös veszélyt jelent a munkavállalók biztonságára és egészségére, a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy:

– a munkaeszközt csak az erre kijelölt személyek használhassák,

– javítás, átalakítás, karbantartás vagy szervizelés esetén az érintett munkavállalókat külön jelöljék ki e feladatok ellátására.

6. cikk

A munkavállalók tájékoztatása

(1) A 89/391/EGK irányelv 10. cikkének sérelme nélkül a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megfelelő tájékoztatás és, ahol szükséges, írásbeli utasítások álljanak a munkavállalók rendelkezésére a munka során használt munkaeszközökről.

(2) A tájékoztatásnak és az írásbeli utasításoknak tartalmazniuk kell legalább az egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó megfelelő információkat:

– a munkqeszköz használatának feltételeiről,

– az előrelátható, szokásostól eltérő helyzetekről,

– ahol szükséges, a tapasztalat alapján a munkaeszköz használatából levonható következtetésekről.

(3) A tájékoztatásnak és az írásbeli utasításoknak az érintett munkavállalók számára érthetőeknek kell lenniük.

7. cikk

A munkavállalók oktatása

A 89/391/EGK irányelv 12. cikkének sérelme nélkül a munkáltató megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy:

– azok a munkavállalók, akiknek feladata a munkaeszköz használata, megfelelő oktatásban részesüljenek, beleértve a használat során felmerülő veszélyekkel kapcsolatos oktatást is,

– az 5. cikk második francia bekezdésében említett munkavállalók megfelelő különleges oktatást kapjanak.

8. cikk

Konzultáció a munkavállalókkal és a munkavállalók részvétele

A munkavállalókkal, illetve képviselőikkel folytatott konzultációra, valamint a munkavállalók, illetve képviselőik részvételére az ezen irányelv, valamint annak mellékletei által érintett kérdésekben a 89/391/EGK irányelv 11. cikkének megfelelően kerül sor.

III. SZAKASZ

VEGYES RENDELKEZÉSEK

9. cikk

A melléklet módosítása

(1) A Tanács a Szerződés 118a. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően fogadja el a mellékletnek a melléklet 3. pontjában említett különleges munkaeszközökre alkalmazandó további minimumkövetelményekkel történő kiegészítését.

(2) A 89/391/EGK irányelv 17. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell elfogadni a mellékletnek:

– a munkaeszközök műszaki harmonizálásáról és szabványosításáról szóló irányelvek elfogadásából, illetve

– a munkaeszközök területén végbemenő műszaki fejlődésből, illetve a nemzetközi szabályozások, előírások, vagy ismeretek változásából

eredő, szigorúan technikai kiigazításait.

10. cikk

Záró rendelkezések

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1992. december 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azon rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadtak vagy fogadnak el.

(3) A tagállamok ötévente jelentést tesznek a Bizottságnak ezen irányelv rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtásáról, jelezve a munkáltatók és a munkavállalók álláspontjait.

A Bizottság ennek megfelelően tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Gazdasági és Szociális Bizottságot és a munkahelyi biztonsági, higiéniai és egészségvédelmi tanácsadó bizottságot.

(4) Az (1)-(3) bekezdés figyelembevételével a Bizottság időszakonként jelentést tesz az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak ezen irányelv végrehajtásáról.

11. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1989. november 30-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. P. SOISSON

MELLÉKLET

A 4. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK a) PONT ii. ALPONTJÁBAN ÉS b) PONTJÁBAN EMLÍTETT MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

1. **Általános megjegyzés**

Az e mellékletben megállapított kötelezettségek az irányelv rendelkezéseire tekintettel alkalmazandók, és ott, ahol a kérdéses munkaeszközzel kapcsolatban fennáll az adott veszély.

2. **A munkaeszközökre alkalmazandó általános minimumkövetelmények**

2.1. A munkaeszközök azon kezelőelemeinek, amelyek hatással vannak a biztonságra, jól láthatóknak és azonosíthatóknak kell lenniük és, ahol szükséges, azokat megfelelő jelzéssel kell ellátni.

Azoknak az eseteknek a kivételével, ahol egyes kezelőelemek tekintetében ez szükséges, a kezelőelemeket a veszélyes tereken kívül kell elhelyezni, oly módon, hogy működésük ne idézzen elő további veszélyt. Nem szándékolt működés eredményeként nem okozhatnak veszélyt.

Szükség esetén a kezelőnek a fő kezelőhelyről képesnek kell lennie biztosítani azt, hogy egyetlen személy se tartózkodjon a veszélyes térben. Ha ez nem lehetséges, egy biztonsági, például egy hallható, illetve látható automatikus figyelmeztető jelzésnek kell megelőznie a gépek működésbe lépését. A veszélynek kitett munkavállalónak időt, illetve eszközt kell biztosítani arra, hogy munkaeszközök működésbe lépéséből, illetve leállásából adódó veszélyek alól gyorsan kivonhassa magát.

A kezelőrendszereknek biztonságosaknak kell lenniük. A kezelőrendszerekben keletkezett üzemzavar vagy a kezelőrendszerek károsodása nem idézhet elő veszélyes helyzetet.

2.2. A munkaeszköz beindítása csak szándékosan, egy e célra szolgáló kezelőelem segítségével történhet.

Ugyanez vonatkozik:

– a bármilyen okból bekövetkező leállás utáni újraindításra,

– a működési feltételekben (pl. sebesség, nyomás, stb.) bekövetkező jelentős változás kezelésére,

akkor, ha az ilyen újraindítás vagy változás nem jelent veszélyt a veszélynek kitett munkavállalókra.

Ez a követelmény nem vonatkozik az olyan újraindításra vagy a működési feltételek olyan megváltozására, amely egy automata készülék szabályos működési ciklusából következik.

2.3. Minden munkaeszközt fel kell szerelni olyan kezelőelemmel, amellyel azt teljesen és biztonságosan le lehet állítani.

Minden munkahelyet fel kell szerelni olyan kezelőelemmel, amellyel a veszély típusától függően a munkaeszközök valamelyike, vagy mindegyike leállítható úgy, hogy a munkaeszköz biztonságos állapotba kerüljön. A munkaeszköz leállító szerkezetének elsőbbséget kell kapnia a beindító szerkezetekkel szemben.

Ha a munkaeszköz vagy annak veszélyes részei leálltak, az érintett működtető egységek energiaellátását le kell kapcsolni.

2.4. Szükség esetén, és a munkaeszköz által képviselt kockázattól, illetve a rendes leállási időtől függően a munkaeszközt fel kell szerelni vészleállítóval.

2.5. Az olyan munkaeszközt, amely a lehulló vagy kirepülő tárgyak miatt kockázatot jelent, fel kell szerelni a kockázatnak megfelelő biztonsági berendezésekkel.

A gáz, pára, folyadék vagy porkibocsátás miatt veszélyt jelentő munkaeszközöket fel kell szerelni a megfelelő visszatartó, illetve elszívó berendezésekkel a veszélyforrások közelében.

2.6. Ha a munkavállalók egészségének védelme és biztonsága szükségessé teszi, a munkaeszközöket és azok részeit rögzítéssel vagy egyéb eszközzel stabilizálni kell.

2.7. Ahol fennáll a veszélye annak, hogy a munkaeszköz egyes részei eltörnek vagy szétesnek, és ezáltal valószínűleg jelentősen veszélyeztetik a munkavállalók egészségét és biztonságát, megfelelő védintézkedéseket kell tenni.

2.8. Ahol fennáll annak veszélye, hogy a munkaeszközök mozgó részeivel történő mechanikus érintkezés balesetet okozhat, a veszélyes részeket fel kell szerelni olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák a veszélyes tér megközelítését, vagy amelyek a veszélyes terek elérése előtt megállítják a veszélyes részek mozgását.

A védőeszközök:

– legyenek stabil szerkezetűek,

– ne jelentsenek további kockázatot,

– ne legyenek könnyen eltávolíthatók vagy működésképtelenné tehetők,

– megfelelő távolságra helyezkedjenek el a veszélyes tértől,

– a szükségesnél jobban ne korlátozzák a munkaeszköz működési ciklusának figyelemmel kísérhetőségét,

– tegyék lehetővé azokat a műveleteket, lehetőleg a védőeszközök eltávolítása nélkül, amelyek szükségesek egyes részek felszereléséhez vagy cseréjéhez és a karbantartási munkákhoz, csak azokra a területekre korlátozva a hozzáférést, ahol a munkákat el kell végezni.

2.9. A munkaeszközökön végzett munkálatoknak vagy azok karbantartásának területeit az elvégzendő művelethez igazodva, megfelelően meg kell világítani.

2.10. Szükség esetén a munkaeszköz nagyon magas vagy alacsony hőmérsékletű részeit védelemmel kell ellátni, azért hogy elkerülhető legyen annak kockázata, hogy a munkavállalók hozzájuk érjenek vagy túl közel kerüljenek hozzájuk.

2.11. A munkaeszközökön elhelyezett jelzőeszközöknek egyértelműeknek, könnyen észrevehetőeknek és érthetőeknek kell lenniük.

2.12. A munkaeszközöket csak a megfelelő műveletekre és a megfelelő feltételek mellett lehet használni.

2.13. Lehetővé kell tenni a karbantartási műveletek elvégzését a munkaeszköz kikapcsolt állapotában. Ha ez nem lehetséges, lehetővé kell tenni a megfelelő védintézkedések meghozatalát az ilyen műveletek végrehajtásához, vagy az ilyen műveletek veszélyes téren kívüli végrehajtásához.

Amennyiben a munkaeszköznek van karbantartási naplója, azt naprakészen kell vezetni.

2.14. Minden munkaeszközt fel kell szerelni jól azonosítható eszközökkel, amelyek elkülönítik azokat energiaforrásaiktól.

A visszakapcsolásra csak akkor kerülhet sor, ha az nem veszélyezteti az érintett munkavállalókat.

2.15. A munkaeszközöket el kell látni azokkal a figyelmeztetésekkel és jelzésekkel, amelyek elengedhetetlenek a munkavállalók biztonságának biztosításához.

2.16. A munkavállalók számára biztosítani kell a gyártási, beállítási és karbantartási műveletekhez szükséges területekhez való biztonságos hozzáférés lehetőségét, valamint a biztonságos tartózkodást az ilyen területeken.

2.17. Minden munkaeszköznek megfelelően védenie kell a munkavállalókat a munkaeszköz kigyulladásával vagy túlmelegedésével járó kockázatoktól, illetve a munkaeszközökben gyártott, használt, vagy tárolt gáz, por, folyadék, pára vagy egyéb anyagok szivárgásából eredő kockázatoktól.

2.18. Minden munkaeszköznek alkalmasnak kell lennie a munkaeszköz felrobbanásával, illetve a munkaeszközben gyártott, használt, vagy tárolt anyagok felrobbanásával járó veszélyek elhárítására.

2.19. Minden munkaeszköznek alkalmasnak kell lennie a veszélynek kitett munkavállalók védelmére az elektromossággal történő közvetlen vagy közvetett érintkezés kockázatával szemben.

3. **A különleges munkaeszközökre vonatkozó további minimumkövetelmények**

az irányelv 9. cikke (1) bekezdésében említettek szerint.